

Sociologie náboženství v datech (Plzeň 2011)

„Posvátná Indie“: Prezentace a
reprezentace v sociálněvědném textu

Milan Fujda, Ústav religionistiky FF MU

Data a reprezentace

- Roviny reprezentace výpovědí v sociálněvědném textu
 - Reprezentace výpovědí aktérů
 - Popis „skutečnosti“
 - Analytické výpovědi teoretika
- Otázka vztahů mezi rovinami reprezentací
 - Problém oddělení dat a teorie
 - Problém dominance reprezentace nad výpovědí aktéra ...
 - ... jako problém dominance teorie, nebo absence reflexivity?

Haré Kršna a „náboženské písně“

- „Náboženské písně“ jako popis? Čeho?
- Výpovědi aktérů: bhadžan – kírťan – path – mantra
- Popis, nebo překrytí jedné klasifikace jinou?
- Co je elementárním cílem sociálněvědného popisu?
- Rekonstruovat logiku aktérské klasifikace?
- Nebo ji již na popisné úrovni překrýt logikou klasifikace výzkumníka?

Ilustrativní příklady: „Posvátná Indie“

- Posvátná místa
 -
 - Posvátná řeka Ganga
 -
 - Posvátná koupel
 -
 -
 - Posvátný okrsek
 -
 - Posvátná šňůra
- tírtha (brod), šakti-píth (mocné místo)
 - Gangá Mátá (Matka Ganga)
 - snán (koupel – stejně jako doma v koupelně)
 -
 - dhám (obydlí, poutní místo)
 - jadžňópavít – opásání obětí

Poznámka na okraj: sanskrt a „sacer“

- Nirad Choudhuri (1979: 20): „Jsem si vědom toho, že derivativní adjektivum *jadžata*, jež védy často připisují bohům a doslova znamená 'ti, kdo jsou hodni obětí', získalo v moderních sanskrtských slovnících význam svatého [holy] či božského [divine]. *Avšak nejsem schopen zjistit proč.*“

Důsledky

- Neschopnost rekonstruovat řád, v jehož rámci jsou formulovány výpovědi aktérů – neschopnost *rozumět*
- >> Neschopnost cokoliv *vysvětlit*
- Problém hegemonie vědecké reprezentace